

Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

50 - 04 - 25

Org. jed.	Jed. k. as. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	- 016	25	-	436

Glavni grad Podgorica
Skupština Glavnog grada Podgorica
Predsjednici Skupštine Glavnog grada Podgorica
gđi Jeleni Borovinić Bojović

Podgorica 30. 04. 2025.

Predmet: Predlog za dnevni red naredne sjednice Skupštine Glavnog grada

Poštovana gđo Borovinić Bojović,

Na osnovu članova 104 i 105 Poslovnika o radu Skupštine Glavnog grada dostavljamo predlog za dnevni red prve naredne sjednice Skupštine Glavnog grada Podgorica, i to:

- Predlog Odluke o dopuni Statuta Glavnog grada ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 8/19, 20/21, 49/22)

Naš dopis započinjemo citatom da je "Voda za piće (...) osnovno ljudsko pravo. Voda je javno dobro, a ne roba" (Rezolucija Generalne skupštine OUN od 28.07.2010.). "Voda za piće mora biti svima dostupna. Usluge snabdijevanja vodom za piće moraju da budu priuštive." (Povelja Evropske Unije o osnovnim pravima)

Pravo na vodu je esencijalno za potpuno ostvarenje prava na život i za ostvarenje svih ljudskih prava, pa je nadređeno drugim građanskim i političkim, te ekonomskim, socijalnim i kulturnim ljudskim pravima. Preokret se snažno zalaže za suštinsko i praktično ispunjenje ovog prava.

U prošlosti su lokalne uprave, usljed nesposobnosti da prepoznaju i aktiviraju privredne potencijale Glavnog grada, u značajnoj mjeri punile lokalne budžete prodajom imovine koja im je povjerena na upravljanje, kao i dodatnim zaduživanjem građana. Postoji realna opasnost da bi, u slučaju finansijskih teškoća ili koruptivnih prilika, neka lokalna vlast mogla posegnuti za privatizacijom javnog preduzeća za vodosnabdijevanje. Ukoliko bi snabdijevanje

stanovništva vodom prešlo u privatne ruke, ključni resurs za život bio bi pod kontrolom privatne korporacije kojoj je isključivi cilj maksimizacija profita.

Ostavljanje mogućnosti za privatizaciju vode značila bi da ona postaje dostupna samo onima koji imaju mogućnost da je plate, dok bi siromašni i marginalizovani ostajali bez pristupa ovom osnovnom resursu. Time bi privatni vlasnici stekli moć nad biološkim opstankom velikog dijela stanovništva. Iskustva privatizacije vodovoda u nekoliko evropskih prijestonicama pokazala su se potpuno promašenim – nakon tog procesa uslijedili su višestruki i stalni rast cijena, uz izostanak ulaganja i unapređenja kvaliteta usluga, praćeni netransparentnim upravljanjem i značajnim ekološkim rizicima.

Slično tome, manjinska privatizacija vodovoda npr. u Parizu i Berlinu, kao i većinska u Budimpešti, rezultirala je njihovom rekomunalizacijom, odnosno vraćanjem u vlasništvo lokalnih samouprava. Da bi se spriječilo ponavljanje ovakvih negativnih iskustava, neophodno je donijeti rezoluciju o zaštiti prava na vodu kojom bi se zabranila mogućnost koncesioniranja, javno-privatnih partnerstava ili potpune i djelimične privatizacije nad vodnim dobrima i infrastrukturom za distribuciju vode. Ovo su djelovi iz našeg programa koji snažno afirmišu potrebu očuvanje prava na vodu, odnosno ovog životnu važnog resursa. Takođe, građanima se mora garantovati količina vode za piće, pripremu hrane, higijenu i druge osnovne funkcije, u obimu koji je neophodan za reprodukciju svakodnevnog života, bez obzira da li imaju sredstava da je plate.

Ipak, da bi ovaj princip u cjelosti i djelotvorno bio primijenjen, nužno je da skupštine lokalnih samouprava u praktičnom smislu ovaj temeljni princip navedenog pristupa, kroz dopunu, unese u statute opština, odnosno Glavnog grada i Prijestonice, čime bi se osnažile i pretpostavke za institucionalno djelovanje u pomenutom pravcu. Naš predlog predstavlja korak u tom pravcu.

Predstavnik predlagača prilikom razmatranja Predloga odluke u Skupštini i na njenim radnim tijelima je Srđan Perić.

U prilogu dostavljamo predlog predmetne odluke uz prateće obrazloženje.

Odbornici Preokreta

Srđan Perić

Mirza Krnić

PREDLOG

Na osnovu člana 38 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni list Crne Gore", br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22 i 85/22), članova 54, 174 i 175 Statuta Glavnog grada ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 8/19, 20/21, 49/22) Skupština Glavnog grada – Podgorice, na sjednici održanoj _____ donijela je:

ODLUKU O DOPUNI STATUTA GLAVNOG GRADA

Član 1

U Statut Glavnog grada ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 8/19, 20/21, 49/22) nakon člana 33 dodaje se član 33a koji glasi:

Član 33a

"Ovim Statutom se zabranjuje mogućnost koncesioniranja, sklapanja javno-privatnih partnerstava ili sprovođenja privatizacije, bilo potpune ili parcijalne, za preduzeće u vlasništvu Glavnog grada, odnosno čiji je Glavni grad osnivač odnosno Skupština Glavnog grada, a koje se bavi proizvodnjom i distribucijom vode, uključujući i vodovodnu infrastrukturu putem koje se vrši distribucija vode."

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Služenom listu Crne Gore - opštinski propisi".

Broj:

Podgorica, _____ godine

SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA – PODGORICE

PREDSJEDNICA,
dr Jelena Borovinić Bojović

Obrazloženje

Pravni osnov za predloženu dopunu Statuta Glavnog grada su sadržane u odredbama člana 38 Zakona o lokalnoj samopuravi ("Službeni list Crne Gore", br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22 i 85/22), te članova 54, 174 i 175 Statuta Glavnog grada ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 8/19, 20/21, 49/22).

Voda za piće je osnovno ljudsko pravo, javno dobro koje mora biti dostupno svima, bez obzira na platežnu sposobnost. Ova načela potvrđena su Rezolucijom Generalne skupštine Ujedinjenih nacija (28.07.2010) i Poveljom o osnovnim pravima Evropske Unije. Pravo na vodu je preduslov za ostvarenje prava na život i drugih ljudskih prava, zbog čega mora biti ustavno i zakonski zaštićeno, uključujući i kroz najviše pravne akte lokalnih samouprava. Potencijalnom ili stvarnom privatizacijom, voda bi postajala roba kojom upravljaju korporacije vođene isključivo logikom profita, čime se ugrožava pristup vodi za najugroženije kategorije stanovništva. Naš predlog predstavlja institucionalni instrument zaštite ovog važnog resursa u dijelu u kojem je on u djelokrugu i obuhvatu nadležnosti Glavnog grada.

Iskustva gradova poput Sofije, Budimpešte, Pariza i Berlina pokazuju da se privatizacija vodovoda pokazala potpuno promašenom, dovodeći do višestrukog i konstantnog rasta cijena vodosnabdijevanja koje nije bilo praćeno ulaganjima ili podizanjem kvaliteta usluga, uz netransparentno upravljanje i znatne ekološke hazarde. Upravo zbog toga su mnogi od gradova gdje je postojao ovaj slijed događaja izvršili rekommunalizaciju – vraćanje vodovoda u javno vlasništvo.

Kako bismo spriječili slične potencijalne negativne ishode, neophodno je Statutom Glavnog grada jasno zabraniti mogućnost privatizacije, koncesioniranja i bilo kakvog javno-privatnog partnerstva u oblasti proizvodnje i distribucije vode, odnosno vodosnabdijevanja.

Ova dopuna ima za cilj da osiguraju dugoročnu zaštitu vode kao javnog dobra i osnovnog ljudskog prava svih građana Glavnog grada.

Samo usvajanje i primjena ove odluke ne bi iziskivalo bilo kakve troškove, te stoga ne postoji niti jedna prepreka da ona bude i usvojena.